

DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - (voor)ontwerp besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het ministerieel besluit van 12 augustus 2005 houdende bijzondere bepalingen inzake prijzen voor de sector van de instellingen voor bejaardenopvang, wat betreft prijsindexeringen
- Principiële goedkeuring

Samenvatting

Voorliggend besluit voorziet in een wijziging van het prijsindexatiemechanisme van dagprijzen in woonzorgcentra, centra voor kortverblijf, groepen van assistentiewoningen en centra voor dagverzorging en dagopvang. Tot op heden kunnen de voorzieningen op elk moment in de tijd een indexatiedossier indienen. Met voorliggend besluit passen we dit aan.

Er wordt vooreerst voorzien in een overgangperiode die aanvat bij overschrijding van de spilindex 128,11. Aansluitend kunnen de voorzieningen hun geldende dagprijzen gedurende 4 maanden nog indexeren tot en met het consumptieprijsindexcijfer van de maand van de spilindexoverschrijding. Zo vertrekt iedereen op dezelfde wijze aan de start van de nieuwe regeling. Vervolgens start een nieuw indexatiesysteem waarbij een voorziening enkel nog een dagprijsindexatiedossier kan indienen wanneer de afgevlakte gezondheidsindex het spilindexcijfer heeft bereikt. De voorziening moet de geïndexeerde dagprijzen vervolgens toepassen binnen de vier maanden. Op deze manier sluit de indexatie van de dagprijzen nauwer aan bij de indexatie van de pensioenen en basistegemoetkoming voor zorg.

1 SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Beleidsveld: Woonzorg en Eerste Lijn

OD: "We versterken de controle op de dagprijsverhogingen in de residentiële ouderenzorg."

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2024/124FW van 29/03/2024.

Het advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 3 april 2024.

De Inspectie van Financiën formuleerde in het advies de voorwaarde om de begrenzing van de indexatiemogelijkheid af te schaffen. Deze bepaling roept volgens Inspectie van Financiën zowel vanuit rechtmatigheid (3.1.1) als vanuit doelmatigheidsperspectief (3.2.2) bezwaren op. Naar aanleiding van deze bemerking is het noodzakelijk te verduidelijken dat alle woonzorgcentra kunnen indexeren bij overschrijding van de spilindex, ook woonzorgcentra met een zeer hoge dagprijs. Voor die woonzorgcentra wordt de relatieve stijging bij indexering afgetopt, zodoende blijft de absolute stijging in lijn met de gemiddelde absolute stijging omwille van de overschrijding van de spilindex in de sector. Zo vermijden we excessieve prijsstijgingen waartegenover géén verantwoording staat.

2 INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

I. Huidige regeling indexaties

Woonzorgcentra, centra voor kortverblijf, groepen van assistentiewoningen en centra voor dagverzorging en dagopvang kunnen hun dagprijzen enkel verhogen na indiening en goedkeuring van een aanvraag tot prijsverhoging bij het Departement Zorg. In het (federale) ministerieel besluit van 12 augustus 2005 houdende bijzondere bepalingen inzake prijzen voor de sector van de instellingen voor bejaardenopvang, werd wat betreft prijsindexeringen voorzien dat in afwijking op die bepalingen, voorzieningen de dagprijzen via een elektronisch formulier in het e-loket kunnen aanpassen aan het indexcijfer der consumptieprijzen.

Vandaag is het zo voorzien dat een voorziening op elk moment in de tijd een indexatiedossier kan indienen, met een maximum van één dossier om de 365 dagen¹. De voorziening kan daarbij de dagprijzen indexeren op basis van de stijging van de levensduurte in de afgelopen periode en dit tot maximaal de stijging in levensduurte t.o.v. 36 maanden eerder, of in het geval tussentijds een prijsverhogingsdossier wordt goedgekeurd, tot aan de maand voorafgaand aan die goedkeuring. De indexatie wordt bovendien berekend op basis van de consumptieprijsindex.

De huidige regeling leidt ertoe dat de bewoners en gebruikers van hogervermelde voorzieningen, vanaf één jaar na de vorige prijsverhoging, op elk moment met een indexatie geconfronteerd konden worden zonder dat daarvoor een aantoonbare aanleiding bestaat.

Voor voorzieningen had deze indexatiemethodiek dan weer tot gevolg dat in tijden van zeer hoge inflatie ze gedurende maanden de door inflatie gestegen kosten dienden te financieren tot een nieuw indexatiedossier kon worden ingediend (na 365 dagen). Dit leidde vaak tot zeer hoge, plotse stijgingspercentages voor de bewoners.

Specifiek voor groepen van assistentiewoningen is het zo dat de dagprijs bestaat uit een kost van het genotsrecht en een kost voor de zorg en ondersteuning. Beide elementen worden vandaag als “dagprijs” samen geïndexeerd.

II. Nieuwe regeling

---

¹ Ten gevolge van de hoge inflatie kon dat tussen 1 maart 2022 en 31 augustus 2023 tijdelijk om de zes maanden.

Met voorliggend besluit wordt de indexatiemethodiek aangepast en in lijn gebracht met de indexering van de pensioenen en het bedrag van de basistegemoetkoming voor zorg² na een spilindexoverschrijding.

Wanneer de afgevlakte gezondheidsindex het spilindexcijfer bereikt, zullen in de maand volgend op de spilindexoverschrijding de pensioenen geïndexeerd worden. Met voorliggend besluit zorgen we ervoor dat ook de indexatie van de dagprijzen gebeurt op basis van de afgevlakte gezondheidsindex na het bereiken van een spilindexcijfer.

Wanneer de nieuwe regeling van kracht is, zal het Departement Zorg in de maand die volgt op de maand waarin de spilindex is overschreden gedurende 30 dagen een indexatieformulier ter beschikking stellen in het e-loket. De voorziening kan er op dat moment voor kiezen of ze een dossier wenst in te dienen. De voorziening krijgt dus de mogelijkheid om de dagprijzen met 2% (of een veelvoud, zie verder) te verhogen maar is dat niet verplicht. Indien de voorziening ervoor kiest na een spilindexoverschrijding geen dagprijsdossier in te dienen, kan ze bij een volgende indexoverschrijding de overgeslagen indexatie alsnog meenemen en dit tot maximum 36 maanden terug in de tijd. In dergelijk geval zal de stijging van de dagprijzen bij een volgende spilindexoverschrijding een veelvoud van 2% bedragen. Dit is echter verantwoord omdat een eerdere spilindexoverschrijding niet werd toegepast. Het is wel zo dat elke overgeslagen spilindexoverschrijding, die zich verder dan 36 maanden in de tijd bevindt, niet meer meegenomen kan worden op een volgend indexatiemoment. Ook blijft de huidige regel gelden dat in het geval tussentijds over een prijsverhogingsdossier werd beslist, men enkel kan indexeren tot de spilindex die in de maand voorafgaand aan de beslissing van dat dossier van toepassing was.

De voorziening moet vervolgens de gebruikers op de hoogte brengen van de indexatie en het spilindexcijfer dat daarop van toepassing is en kan de geïndexeerde dagprijzen ten vroegste vanaf de eerste dag van de tweede maand volgend op de maand van de spilindexoverschrijding toepassen en uiterlijk op de laatste dag van de vierde maand volgend op de maand van de spilindexoverschrijding.

Begrenzing

In de nieuwe indexatieregeling wordt een begrenzing voorzien voor die woongelegenheden in woonzorgcentra en centra voor kortverblijf die al over uitzonderlijk hoge dagprijzen beschikken.

De woongelegenheden in woonzorgcentra en centra voor kortverblijf waarvan een toegepaste dagprijs, voorafgaand aan de verhoging, meer dan 25% hoger ligt dan de gewogen gemiddelde dagprijs van de private sector, mag die dagprijs in kwestie maximaal verhogen met het bedrag dat gelijk is aan 2% van de gewogen gemiddelde dagprijs van de private sector vermeerderd met 25%.

Voorbeeld:

Stel dat de gewogen gemiddelde dagprijs in de private sector 70 euro is.

$70 \text{ euro} + 25\% = 87,5 \text{ euro}$

$2\% \text{ index op } 87,5 \text{ euro} = 1,75 \text{ euro}$

Indien een dagprijs van het woonzorgcentrum 95 euro bedraagt, dan blijft de stijging van de indexatie beperkt tot maximaal 1,75 euro (=2% op 87,5 euro).

Deze begrenzing kan pas ingaan na de noodzakelijke ontwikkelingen in het e-loket en nadat de noodzakelijke data en rapporten uit het opname- en facturatieproces betrouwbaar en consulteerbaar zijn. De minister kan daarom de ingangsdatum bepalen.

---

² De basistegemoetkoming voor zorg is het bedrag dat een woonzorgcentrum, centrum voor kortverblijf of centrum voor dagverzorging per dag en per gebruiker mag factureren aan de zorgkas van de gebruiker. Het betreft de financiering vanuit de overheid via de zorgkas, als derde betaler.

Niet tijdige toepassing

Voorzieningen die na een spilindexoverschrijding een indexatiedossier indienen maar de geïndexeerde dagprijzen niet toepassen uiterlijk op de laatste dag van de vierde maand volgend op de maand van de spilindexoverschrijding moeten dit via een elektronisch formulier melden in het e-loket. De oude dagprijzen (vóór indexatie) blijven op dat moment verder van toepassing. Wanneer de administratie vaststelt dat de voorziening de niet-toepassing niet heeft gemeld, kan de administratie een administratieve geldboete van 5.000 euro opleggen.

Groepen van assistentiewoningen: uitsplitsing dagprijscomponenten

Specifiek voor groepen van assistentiewoningen voorzien we de uitsplitsing van de dagprijs in een kost van het genotsrecht en een kost voor de zorg en ondersteuning. De groep van assistentiewoningen kan ervoor kiezen om beide componenten of één van de componenten te indexeren. Deze uitgesplitste indexatie kan pas ingaan na de noodzakelijke ontwikkelingen in het e-loket. De minister kan daarom de ingangsdatum bepalen.

III. Overgangsregeling

Om de nieuwe regeling onder punt II te kunnen laten starten, is een overgangsperiode noodzakelijk om een gelijk speelveld te creëren. De overgangsperiode bestaat erin dat bij de volgende spilindexoverschrijding (128,11) het bestaande indexatiesysteem bevroren wordt.

Voorzieningen die dat wensen kunnen op dat moment, ongeacht of ze in de afgelopen 365 dagen al een indexverhoging toepasten, hun dagprijzen via het oude systeem nog indexeren tot en met het consumptieprijsindexcijfer van de maand waarin het spilindexcijfer 128,11 werd bereikt. Op die manier kunnen alle voorzieningen die dat wensen op dezelfde basis vertrekken, nl. spilindexcijfer 128,11. Ze zijn hier echter niet toe verplicht. Deze indexatiemogelijkheid is voorzien tot en met de vierde maand volgend op de maand waarin spilindexcijfer 128,11 overschreden wordt.

De nieuwe regeling is de facto gestart bij het overschrijden van spilindex 128,11. De maanden die volgen op de maand waarin het spilindexcijfer 128,11 werd bereikt vormen vanaf dat moment immers de basis tot bepaling of het eerstvolgende spilindexcijfer 130,67 (in de nieuwe regeling) is bereikt. De maanden na overschrijding van 128,11 kunnen dan ook geen voorwerp meer zijn van indexatie via het oude indexatieprincipe. Enkel via dergelijke overgangsregeling kan een dubbele indexatie worden voorkomen en kunnen alle woonzorgcentra die dat wensen op basis van hetzelfde consumptieprijsindexcijfer aan de start van de nieuwe regeling verschijnen.

Voorbeeld

- Op 29 april 2024 vernemen we dat de spilindex 128,11 in april is overschreden. De overgangsfase start vanaf mei 2024.
- Vanaf de maand mei tot en met de maand augustus beschikken de voorzieningen over de mogelijkheid om hun dagprijzen – via het vandaag bestaande formulier - te indexeren naar het consumptieprijsindexcijfer van de maand april 2024. Op die manier kunnen alle voorzieningen gelijk aan de start van de nieuwe indexatieregeling verschijnen.
- Het actuele geïndexeerde bedrag na afloop van die overgangsfase, op 1 september 2024, wordt gelijkgesteld aan de laatst overschreden spilindex, nl. 128,11.
- De nieuwe indexatieregeling start wanneer de daaropvolgende spilindex 130,67 wordt overschreden (bvb. maart 2025).
  - o De voorzieningen krijgen vanaf april de mogelijkheid om de dagprijzen te indexeren. Ze krijgen hiervoor 30 dagen de tijd. De dagprijzen kunnen met 2 procent stijgen.
  - o De nieuwe dagprijzen kunnen worden toegepast m.i.v. ten vroegste 1 mei 2025 en uiterlijk op 31 juli 2025.
- Een volgende spilindexoverschrijding vindt plaats in (bv. januari 2026).

- De voorzieningen krijgen vanaf februari 2026 de mogelijkheid om de dagprijzen te indexeren. Ze krijgen hiervoor 30 dagen de tijd. De dagprijzen kunnen met 2 procent stijgen m.u.v. die voorzieningen die bij de voorgaande overschrijding er bewust voor kozen niet te indexeren. Zij kunnen hun dagprijzen ditmaal met 2% of 4% laten stijgen.
- De nieuwe dagprijzen kunnen worden toegepast m.i.v. ten vroegste 1 maart 2026 en uiterlijk op 31 mei 2026.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1

Het artikel 1 heft het artikel 5 van het Ministerieel besluit van 12 augustus 2005 op en wordt vervangen als volgt:

Met het nieuwe artikel 5 wordt de huidige (*as is*-)regeling nog kort bestendigd en de overgangsfase geregeld. We overlopen de paragrafen en leden van artikel 5 in kwestie.

In het nieuwe artikel 5, eerste lid bepaalt dat er naast de aanvraagdossiers, geregeld in artikel 2 en 3 van het te wijzigen Ministerieel besluit, er ook indexaties mogelijk zijn.

Met het tweede lid wordt de voorzetting van de indexatietechniek geregeld tot en met de maand dat spilindex 128,11 wordt bereikt. Op dat moment begint immers de overgangsfase te lopen. Tot die maand in kwestie blijft de oude regeling gelden en daarvoor voorzien we deze bepaling. In deze regeling kan een voorziening de prijs maximaal verhogen met een percentage dat overeenkomt met de stijging van de consumptieprijsindex over een periode van maximum zesendertig maanden voorafgaand aan de maand waarin het indexatiedossier wordt ingediend.

Met het derde lid bevrozen we de indexatiemogelijkheden vanaf de maand volgend op de maand waarin de spilindex 128,11 wordt bereikt. Dit lid regelt dus de overgangsfase. Een voorziening kan vanaf dat moment maximaal indexeren tot het niveau van de index in de maand waarin spilindex 128,11 werd bereikt. Ook hier geldt de beperking van stijging over periode van maximaal 36 maanden voorafgaand aan het indienen van het indexatiedossier, vermeld onder vorig lid. Op deze manier krijgen alle voorzieningen de kans om op een gelijke wijze de nieuwe regeling aan te vatten. Voorzieningen die dat nog wensen, kunnen hun dagprijzen immers nog indexeren tot de consumptieprijsindex van de maand waarin spilindex 128,11 wordt bereikt. Verdere stijgingen van de levensduurte in de maanden die volgen, zullen worden opgevangen via het nieuwe indexatiesysteem o.b.v. de spilindex.

In het tweede en derde lid werd de verhoging van de prijs beperkt tot maximaal een percentage dat overeenkomt met de stijging van de consumptieprijsindex over een periode van maximum zesendertig maanden voorafgaand aan de maand waarin het indexatiedossier wordt ingediend. Het vierde lid regelt dat deze periode van 36 maanden beperkt wordt tot de maand voorafgaand aan de beslissing in het laatste prijsdossier dat de voorziening indiende.

Met het vijfde lid wordt bepaald welke informatie moet worden ingediend.

Het zesde lid regelt de beslissings- en toepassingstermijn.

Artikel 2

Het artikel 2 voegt een artikel 5/1 in in het Ministerieel besluit van 12 augustus 2005 dat de toekomstige indexatiemethode regelt.

Het in te voegen artikel 5/1, §1, eerste lid, bepaalt dat er naast de aanvraagdossiers, geregeld in artikel 2 en 3 van het te wijzigen Ministerieel besluit, er ook indexaties mogelijk zijn. Bij de overschrijding van spilindex 130,67 wordt een eerste maal een nieuw indexatieformulier ter beschikking gesteld. In dit formulier kan de stijging van de levensduurte sinds de spilindexoverschrijding 128,11 (nl, 2%) worden toegepast op de geldende dagprijzen. Het indexatieformulier wordt ter beschikking gesteld gedurende een periode van 30 dagen vanaf de maand volgend op de maand waarop de afgevlakte gezondheidsindex het spilindexcijfer heeft bereikt.

Het tweede lid bepaalt welke indexatiegegevens worden gebruikt, nl. de afgevlakte gezondheidsindex.

Artikel 5/1 §1, derde lid regelt welke gegevens moeten worden meegedeeld in het indexatieformulier dat de administratie beschikbaar stelt, inclusief het verhogingspercentage dat moet worden toegepast.

Het vierde lid regelt hoe dat verhogingspercentage bepaald en berekend wordt.

Om het verhogingspercentage te bepalen wordt enerzijds het oude spilindexcijfer bepaald (eerste index) dat als ijkpunt dient om de verhoging te bepalen en anderzijds het spilindexcijfer waar de voorziening naartoe zal indexeren (tweede index). De eerste index is het meest recente van volgende waarden:

- Het spilindexcijfer dat laatst werd gebruikt in het kader van een indexatiedossier om naartoe te indexeren. Het kan voorvallen dat een voorziening gedurende lange tijd beslist niet te indexeren. Daarom wordt het spilindexcijfer, zoals voorheen, beperkt tot het spilindexcijfer dat van toepassing was 36 maanden voorafgaand aan de maand waarin het formulier beschikbaar wordt gesteld.
- In geval een voorziening sinds de voorgaande indexatie een prijsverhogingsdossier heeft ingediend met toepassing van artikel 3 van het MB, wordt het spilindexcijfer beperkt tot het cijfer dat van toepassing was in de maand voorafgaand aan de laatste beslissing van de minister over dat prijsverhogingsdossier.
- In geval een nieuwe voorziening een prijsmededeling heeft uitgevoerd, zoals voorzien in artikel 6, §1, wordt het spilindexcijfer beperkt tot het cijfer dat op het moment van indiening van toepassing was.

Het vijfde lid voorziet erin dat dagprijzen waarvan het bedrag vóór indexatie hoger ligt dan de gewogen gemiddelde dagprijs van de private sector vermeerderd met 25% maximaal kunnen verhoogd worden met het bedrag dat gelijk is aan 2% van die gewogen gemiddelde dagprijs van de private sector vermeerderd met 25%. De administratie zal deze maximumbedragen bepalen en publiceren. Omdat hiervoor nog de nodige kwaliteitsvolle dataverzameling en rapportontwikkeling moet gebeuren, kan dit pas in een latere fase worden uitgevoerd. Aan de minister wordt de delegatie gegeven om de inwerkingtreding te bepalen.

In artikel 5/1, paragraaf 1, zesde lid wordt bepaald dat de eerste maal dat het formulier beschikbaar zal worden gesteld, nl. bij overschrijding van spilindex 130,67, voor alle voorzieningen de startbasis spilindexcijfer 128,11 zal zijn. In de overgangsregeling kreeg immers elke voorziening de mogelijkheid om te indexeren tot het corresponderende consumptieprijsindexcijfer onder de oude regeling.

Het zevende lid voorziet in de uitgesplitste indexatiemogelijkheid voor de twee componenten die de dagprijs in een groep van assistentiewoningen samenstellen, nl. de kost van het genotsrecht en de kost van de zorg en ondersteuning. Hiervoor dienen nog ontwikkelingen plaats te vinden. Om die reden wordt de minister de delegatie gegeven om de inwerkingtreding te bepalen.

Artikel 5/1, §2, regelt wanneer en onder welke voorwaarden de geïndexeerde dagprijzen ten vroegste en uiterlijk mogen worden toegepast. De bewoners moeten voorafgaandelijk aan de toepassing geïnformeerd worden over de prijsverhoging n.a.v. de indexatie.

Artikel 5/1, §3 voorziet in de regeling en de sancties voor voorzieningen die de verhoging niet toepassen: de oude dagprijzen blijven verder van toepassing en ze moeten megedeeld worden in het e-Loket. Indien men dit niet meldt, kan de administratie een boete opleggen.

Artikel 5/1, §4 bepaalt dat de administratie tot en met zes maanden na de maand van indiening de dossiers kan controleren en wat bij vaststelling van non-conformiteit door de voorziening dient te gebeuren.

Artikel 3

Dit artikel bepaalt de inwerkingtreding van de bepalingen. Voor de bepalingen in artikel 5/1, §1, vijfde en zevende lid wordt een delegatie aan de minister verleend om de inwerkingtredingsdatum te bepalen. Deze bepalingen kunnen immers pas worden toegepast na het vervullen van bepaalde randvoorwaarden.

3 BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het budget van de Vlaamse Overheid.

B. ESR-TOETS

Gezien er geen budgettaire impact is, is er ook geen ESR-impact naar aanleiding van dit voorstel van beslissing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget.

Het akkoord van de minister, bevoegd voor bestuurszaken, is niet vereist.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het gebied van personeelsinzet, noch op de werkingsuitgaven, noch op de investeringen en schulden, noch op de ontvangsten.

Er is dus geen weerslag op de werking van de lokale besturen.

4 VERDER TRAJECT

- Advies afdeling wetgeving van de Raad van State
- Definitieve goedkeuring Vlaamse Regering
- Bekendmaking in het Belgisch Staatsblad

5 VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het ministerieel besluit van 12 augustus 2005 houdende bijzondere bepalingen inzake prijzen voor de sector van de instellingen voor bejaardenopvang, wat betreft prijsindexeringen;
- 2° de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin te gelasten over voornoemd voorontwerp van besluit het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen zoals bepaald in artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

Voor de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Hilde CREVITS